Toekomstdenken in het mbo

Breng je gewenste toekomst dichterbij!

Expertisepunt Burgerschap

29 september 2026

Rudolf Kampers

Counter phase Foundation

Dichter der Nederlanden **Babs Gons** schreef dit gedicht voor Prinsjesdag 2025

Wat we verdedigen
Sterke legers worden niet slechts gebouwd
Door zwaar materiaal en gebeden
Defensie begint bij omarmend rijm
Bij zeges op velden van kunstgras
Bij krantenpapier en waterverftekeningen

Defensie begint
Bij het afwegen van woorden
Weten dat taal niet onschuldig is
Dat je met drie lettergrepen
Iemands veiligheid te grabbel kan gooien
Bij weten wat we buitensluiten
Wie we welkom heten
Wie we tot zondebok maken

Defensie begint bij kinderen
Genoeg bieden om terug te kunnen veren
Een stem te geven in toekomstplannen
De straat de plek te laten zijn
Waar je je mag laten horen
Voor je idealen

Een land dat zich wapent
Begint bij ontwapenende ontmoetingen
Buiten bubbels
Buiten het isolement van dat ene mens
In de nabijheid van vele anderen

Want om een macht
Tot een andere macht te verheffen
Zullen we elkaar moeten treffen
Niet om elkaar te vrezen
En te verdelen
Maar om elke dag
Weer opnieuw te beginnen

Counter phase Foundation

Doelen van deze bijeenkomst

1) Ervaren waarom toekomstdenken zinvol en urgent is, en hoe je ieders verbeeldingskracht kunt stimuleren

2) Verkennen of je zelf jongeren in hun denken over de toekomst wil gaan begeleiden in jouw onderwijspraktijk, m.b.v. de tools die je vandaag krijgt aangereikt.

Counter phase Foundation

Toekomstdenken in het mbo

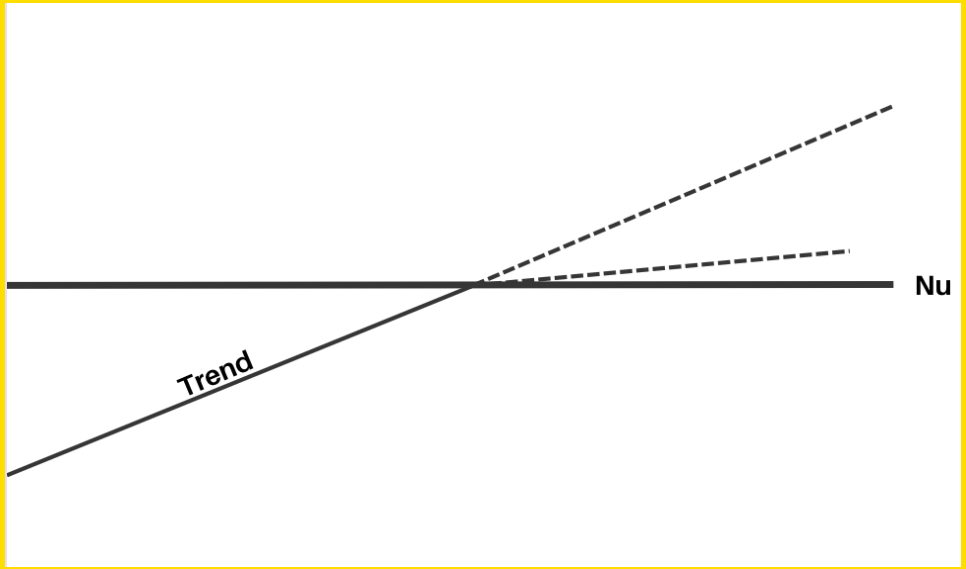
Programma

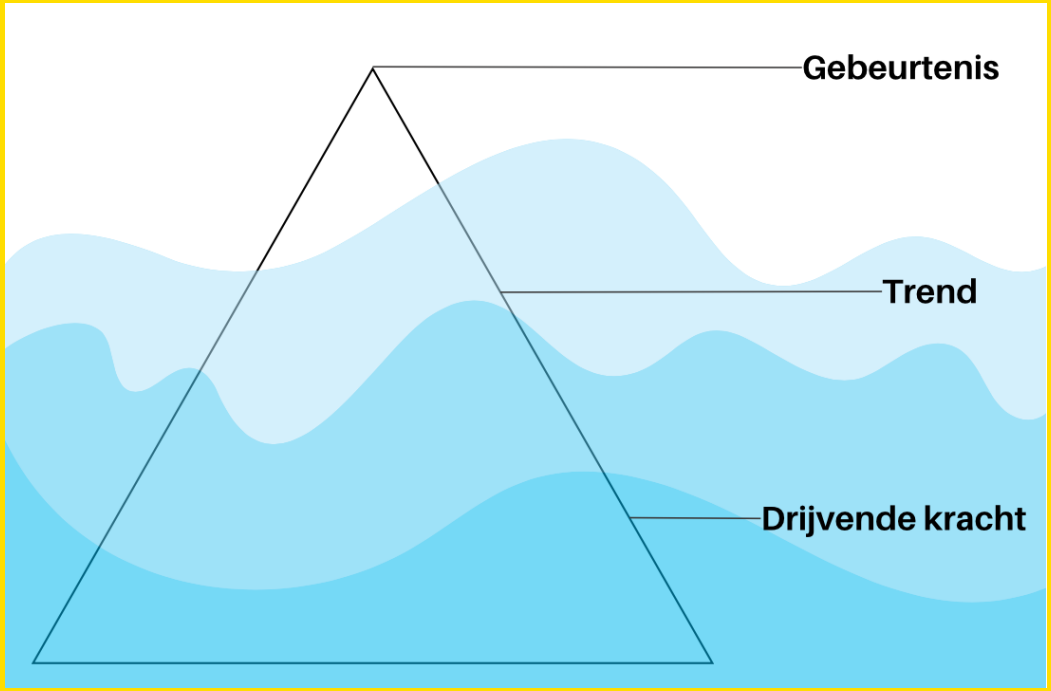
1. **Gedicht, welkom**
2. **Selectie thema, jouw ideale dag in 2036**
3. **Waarden, vragen & trends**
4. **Van trends naar scenariosjabloon**
5. **Doordenken toekomstscenario's**
6. **Vreedzame acties**
7. **Evaluatie & vervolg**

Counter phase Foundation

Trends

Een trend is een waarneembare ontwikkeling die over een langere periode een duidelijke stijgende of dalende richting volgt.

Counter phase Foundation

Trends inventariseren & delen

Samenleving	Politiek	Economisch	Ecologisch	Demografisch	Technologisch

Stappen:

1) In vijftallen (online) op zoek naar enkele trends – gerelateerd aan het thema – binnen de toegekende categorie. Maak gebruik van *betrouwbare* bronnen.

2) Ga samen na of jullie trends: a) (on)wenselijk zijn; b) veel/weinig impact hebben; en c) een (on)zeker verloop hebben

3) We inventariseren de trends plenair.

Counter phase Foundation

Onderzoek van de scenario's

Onderzoek de volgende drie vragen:

1. *Wat is het meest wenselijke scenario? Waarom?*

2. *Wat is het onwenselijke scenario/doemscenario? Waarom?*

3. *Wat is het meest waarschijnlijke scenario? Waarom?*

Welke pakkende naam – met emotionele lading – kunnen we ieder scenario geven?

Counter phase Foundation

Adviezen & actie

Wat kunnen/moeten we vanaf <u>vandaag doen</u>:

1. ***om het wenselijke scenario (eerder) te realiseren?***
   om de wenselijke trends te bevorderen?

2. ***om het onwenselijke scenario te voorkomen?***
   om het verloop van de ongewenste trends om te buigen?

3. ***om het andere, nieuwe verhaal (counter-narratief)***
   dominant te laten worden?

Counter phase Foundation

Vreedzame acties…

Counter phase Foundation

… je zorgen zichtbaar maken (kunstenaar Ai Wei Wei)

Counter phase Foundation

… aanwezig zijn (street artist Banksy)

Counter phase Foundation

… je stem laten horen (demonstraties Greta Thunberg)

Counter phase Foundation

… je lied laten klinken (ICE protesten Minnesota)

Counter phase Foundation

… een alternatief bieden (tweedehands kledingbeurs)

Counter phase Foundation

… de handen uit de mouwen steken

Counter phase Foundation

Evaluatie & vervolg

Jongerenberaden (leren) opzetten & begeleiden?

Zie hand-out en/of counterphase.com

Mail: rudolf@counterphase.com

Counter phase Foundation

‘In de opvoeding wordt beslist
of wij genoeg van de wereld houden
om er verantwoordelijkheid voor op te nemen
en haar meteen ook te redden van de ondergang die,
zonder de komst van de nieuwen en de jongeren,
onvermijdelijk zou zijn.’

Hannah Arendt, *Tussen verleden & toekomst*, 1968

Counter phase Foundation